ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 19ης Μαρτίου 2003 *

Στην υπόθεση Τ-273/01,

Innova Privat-Akademie GmbH, με έδρα το Βερολίνο (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον R. Wöstmann, δικηγόρο,

ενάγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους M. de Pauw και B. Martenczuk, με τόπο επιδόσεων το Λουξεμβούργο,

εναγομένης,

που έχει ως αντικείμενο αίτημα αποζημιώσεως για την αποκατάσταση της ζημίας που η ενάγουσα φέρεται ότι υπέστη λόγω της μη χρηματοδοτήσεως, στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μέσου ECIP (European Community Investment Partners), ενός έργου που συνίστατο στην ίδρυση μεικτής εταιρίας για την επαγγελματική εκπαίδευση στην Ινδία,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, J. Azizi και M. Jaeger, δικαστές,

γραμματέας: D. Christensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 11ης Δεκεμβρίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

1 Η Επιτροπή διαχειριζόταν από το 1988 το χρηματοδοτικό μέσο «EC Investment Partners» (ECIP). Κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα, η νομική βάση του προγράμματος απετελείτο από τον κανονισμό (ΕΚ) 213/96 του Συμβουλίου, της 29ης Ιανουαρίου 1996, σχετικά με την εφαρμογή του χρηματοδοτικού μέσου «EC Investment Partners» που προορίζεται για τις χώρες της Λατινικής Αμερικής, της Ασίας, της Μεσογείου και της Νότιας Αφρικής (ΕΕ L 28, σ. 2, στο εξής: κανονισμός ECIP).

2 Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού ECIP, στο πλαίσιο της οικονομικής συνεργασίας με τις χώρες της Λατινικής Αμερικής, της Ασίας, της Μεσογείου και της Νότιας Αφρικής η Κοινότητα έθεσε σε εφαρμογή, για την περίοδο 1995-1999, ειδικά προγράμματα συνεργασίας για την προώθηση αμοιβαίως επωφελών επενδύσεων από επιχειρηματίες της Κοινότητας, ιδίως υπό τη μορφή κοινών επιχειρήσεων με τοπικούς επιχειρηματίες στις επιλέξιμες χώρες.

3 Προς τούτο, το άρθρο 2 του κανονισμού ECIP προέβλεπε τέσσερις τρόπους διευκολύνσεως της χρηματοδοτήσεως. Η διευκόλυνση που ασκεί επιρροή στην παρούσα υπόθεση είναι η με αριθμό 2 και παρείχε στην Κοινότητα τη δυνατότητα να χρηματοδοτεί με:

«Άτοκες προκαταβολές [...] μελέτες [του εφικτού] και άλλες ενέργειες πραγματοποιούμενες από επιχειρηματίες που σκοπεύουν στη σύσταση κοινών επιχειρήσεων ή σε επενδύσεις, εφόσον οι εν λόγω προκαταβολές δεν υπερβαίνουν το 50 % της δαπάνης με ανώτατο όριο 250 000 ECU· στο πλαίσιο των άτοκων αυτών προκαταβολών, είναι δυνατόν να χρηματοδοτούνται με επιδότηση δαπάνες προμελέτης [του εφικτού] ύψους κατ' ανώτατο όριο 10 000 ECU.»

4 Κατ' αρχήν, τα κεφάλαια που προβλέπονταν στο πλαίσιο της διευκολύνσεως αριθ. 2 καταβάλλονταν υπό μορφήν άτοκων προκαταβολών. Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού ECIP, οι άτοκες προκαταβολές επιστρέφονταν με τρόπο που θα καθόριζε η Επιτροπή, αλλά οι προθεσμίες ολοσχερούς επιστροφής έπρεπε να είναι οι συντομότερες δυνατές και σε καμία περίπτωση δεν έπρεπε να υπερβαίνουν τα πέντε έτη. Οι προκαταβολές αυτές δεν επιστρέφονταν όταν οι ενέργειες είχαν αρνητικό αποτέλεσμα.

5 Το χρηματοδικό μέσο ECIP ετίθετο σε εφαρμογή μέσω ειδικευμένων χρηματοδοτικών οργανισμών οι οποίοι, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού ECIP, έπρεπε να επιλεγούν από την Επιτροπή. Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, του ίδιου

κανονισμού, οι αιτήσεις να εφαρμοστούν οι διευκολύνσεις αριθ. 2, 3 και 4 μπορούσαν να υποβληθούν από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μόνον μέσω των πιο πάνω χρηματοδοτικών οργανισμών. Οι πόροι της Κοινότητας ζητούνταν και παρέχονταν στις μετέχουσες επιχειρήσεις αποκλειστικώς μέσω χρηματοδοτικού οργανισμού.

6 Κατά το άρθρο 6 του κανονισμού ECIP, η τελική απόφαση για τη χρηματοδότηση λαμβανόταν από την Επιτροπή, η οποία εξακρίβωνε αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που παραθέτει ο κανονισμός, αν η χρηματοδότηση είναι συμβατή με τις πολιτικές της Κοινότητας, και ιδίως με την πολιτική συνεργασίας για την ανάπτυξη, καθώς και αν προάγεται το αμοιβαίο συμφέρον της Κοινότητας και της οικείας αναπτυσσόμενης χώρας.

7 Η διαδικασία που η Επιτροπή ακολουθούσε κατά την εξέταση κάθε αιτήσεως περιγραφόταν λεπτομερώς σε εγχειρίδιο σχετικά με τη διαδικασία ECIP, το οποίο ήταν στη διάθεση κάθε χρηματοδοτικού οργανισμού.

8 Οι αποφάσεις της Επιτροπής προετοιμάζονταν από μια διευθύνουσα επιτροπή που απετελείτο από υπαλλήλους των διαφόρων αρμοδίων υπηρεσιών της Επιτροπής. Το σημείο 8.1.D του εγχειριδίου σχετικά με τη διαδικασία ECIP προέβλεπε:

«[Ο] τομέας ECIP ανακοινώνει στον χρηματοδοτικό οργανισμό το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων με τη διευθύνουσα επιτροπή. Όταν η διευθύνουσα επιτροπή έχει προτείνει να εγκριθεί το έργο, η ανακοίνωση προς τον χρηματοδοτικό οργανισμό γίνεται πριν από την τελική απόφαση της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, γίνεται χάριν πληροφορήσεως και δεν αποτελεί χρηματοδοτική προσφορά.»

9 Το σημείο 8.1.Ε του ίδιου εγχειριδίου προσέθετε:

«[Ό]ταν η διευθύνουσα επιτροπή έχει συστήσει να γίνει δεκτή μια αίτηση, ο τομέας ECIP προβαίνει στα αναγκαία διαβήματα για να ληφθεί σχετικά τελική απόφαση της Επιτροπής. Η ενδεχόμενη απόφαση της Επιτροπής διαβιβάζεται στον χρηματοδοτικό οργανισμό με την ανακοίνωση, από τον τομέα ECIP, στον χρηματοδοτικό οργανισμό των ιδιαιτέρων προϋποθέσεων του έργου.»

10 Κατά το άρθρο του 11, η ισχύς του κανονισμού ECIP έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1999. Το 1999, η Επιτροπή εκτίμησε ότι, λόγω διαφόρων δυσκολιών που αντιμετωπίζονταν κατά την εφαρμογή του προγράμματος, το χρηματοδοτικό μέσο ECIP δεν έπρεπε να παραταθεί πέραν της ημερομηνίας αυτής. Κατά συνέπεια, υπέβαλε στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο πρόταση κανονισμού για την περάτωση και εκκαθάριση των έργων που είχαν εγκριθεί από την Επιτροπή κατ' εφαρμογήν του κανονισμού ECIP.

11 Στις 4 Απριλίου 2001, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τον κανονισμό (ΕΚ) 772/2001 σχετικά με την περάτωση και εκκαθάριση των έργων που είχαν εγκριθεί από την Επιτροπή κατ' εφαρμογήν του κανονισμού ECIP (ΕΕ L 112, σ. 1). Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 772/2001, η Επιτροπή λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την περάτωση και εκκαθάριση των έργων που εγκρίθηκαν δυνάμει του κανονισμού ECIP.

Το ιστορικό της διαφοράς

12 Στις 10 Δεκεμβρίου 1998, η Innova Privat-Akademie GmbH υπέβαλε, μέσω του χρηματοδοτικού οργανισμού Berliner Bank c/o Landesbank Berlin (στο εξής: Τρά-

πεζα), στην Επιτροπή αίτηση επιχορηγήσεως για τη χρηματοδότηση ενός έργου στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μέσου ECIP. Το σχετικό έργο συνίστατο στη μελέτη του εφικτού της ιδρύσεως μεικτής εταιρίας για την επαγγελματική εκπαίδευση στην Ινδία.

13 Με τηλεομοιοτυπία της 5ης Ιανουαρίου 1999 η οποία απεστάλη στην Τράπεζα από τη μονάδα τεχνικής αρωγής του ECIP, η Επιτροπή βεβαίωσε ότι έλαβε την αίτηση. Η τηλεομοιοτυπία αυτή αναφέρει ρητώς ότι δεν πρόκειται για έγκριση και ότι η εξέταση του έργου θα λάβει χώρα αργότερα. Η απόδειξη παραλαβής περιήλθε στην ενάγουσα μέσω της Τράπεζας.

14 Με τηλεομοιοτυπία της 18ης Ιανουαρίου 1999, η Τράπεζα πληροφόρησε την ενάγουσα ότι από τις 5 Ιανουαρίου 1999 όλα τα έξοδα σχετικά με τη μελέτη του εφικτού αποτελούν κόστος επιλέξιμο υπό την έννοια της αιτήσεως επιχορηγήσεως που είχε υποβληθεί.

15 Με τηλεομοιοτυπία της 31ης Μαρτίου 1999, η Τράπεζα πληροφόρησε την ενάγουσα ότι η αίτηση επιχορηγήσεως σχετικά με τη μελέτη του εφικτού εγκρίθηκε για ποσό 115 328 ευρώ.

16 Με τηλεομοιοτυπία της 26ης Αυγούστου 1999 που απηύθυνε στην Τράπεζα, η Επιτροπή ανέφερε ότι η αίτηση επιχορηγήσεως εξετάστηκε από τη διευθύνουσα επιτροπή του ECIP στις 25 Μαρτίου 1999 και ότι οι υπηρεσίες της δήλωσαν ότι διάκεινται ευμενώς ως προς τους όρους που αναφέρει η τηλεομοιοτυπία αυτή. Στην τελευταία παράγραφο της τηλεομοιοτυπίας εκτίθεται:

«Η πληροφορία αυτή διαβιβάζεται υπό την επιφύλαξη της ρητής εγκρίσεως του έργου από την Επιτροπή, οπότε το έγγραφο αυτό δεν αποτελεί δέσμευση από την

πλευρά της Επιτροπής. Η ρητή απόφαση της Επιτροπής θα σας διαβιβαστεί εγκαίρως, συνοδευόμενη, αν παρίσταται ανάγκη, από συμφωνητικό το οποίο θα πρέπει να υπογράψετε.»

17 Ωστόσο, η Επιτροπή, έχοντας αποφασίσει να εξετάσει σε βάθος το χρηματοδοτικό μέσο ECIP και να μη προτείνει παράταση του προγράμματος πέραν της καταληκτικής ημερομηνίας που προβλεπόταν από τον κανονισμό ECIP, έπαυσε να υπογράφει νέες συμφωνίες χρηματοδοτήσεως στο πλαίσιο του ECIP. Κατά συνέπεια, δεν διατύπωσε προσφορά χρηματοδοτήσεως για το σχετικό έργο, οπότε ουδεμία συμφωνία χρηματοδοτήσεως συνήφθη μεταξύ της Επιτροπής και της Τράπεζας.

18 Με έγγραφο της 14ης Απριλίου 2000, η Επιτροπή ανακοίνωσε στην Τράπεζα την απόφασή της να παύσει να υπογράφει νέες συμφωνίες χρηματοδοτήσεως στο πλαίσιο του ECIP.

19 Στις 25 Νοεμβρίου 1998, η ενάγουσα συνήψε με το γραφείο συμβούλων Berka Investment Consulting Ltd (στο εξής: Berka) σύμβαση σχετικά με τη μελέτη του εφικτού. Η πραγματοποίηση της μελέτης αυτής επρόκειτο να αρχίσει τον Φεβρουάριο του 1999. Βάσει της συμβάσεως αυτής, η Berka άσκησε τον Μάιο του 2000 ενώπιον εθνικού δικαστηρίου αγωγή κατά της ενάγουσας για την καταβολή ποσού 111 881,46 γερμανικών μάρκων (DEM).

20 Στις 15 Φεβρουαρίου 2002, το Landgericht Berlin έκρινε την αγωγή της Berka αβάσιμη. Λαμβανομένων υπόψη σημαντικότατων ελλείψεων στη μελέτη του εφικτού, η ενάγουσα άσκησε κατά της Berka ανταγωγή προκειμένου η δεύτερη να καταβάλει το ποσό των 78 172,39 DEM που αντιστοιχεί στις προκαταβολές της πρώτης, στα οδοιπορικά έξοδα και στα έξοδα προσωπικού. Με απόφαση της 12ης Απριλίου 2002, το Landgericht Berlin δέχθηκε την ανταγωγή.

Αιτήματα των διαδίκων

21 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 22 Οκτωβρίου 2001, η ενάγουσα άσκησε την παρούσα αγωγή. Ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να υποχρεώσει την εναγόμενη να της καταβάλει νομμοτόκως το ποσό των 78 172,39 DEM·

— να καταδικάσει την εναγόμενη στα δικαστικά έξοδα.

22 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή·

— να καταδικάσει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της ουσίας

23 Κατά πάγια νομολογία, η στοιχειοθέτηση εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας προϋποθέτει ότι ο ενάγων αποδεικνύει το παράνομο της συμπεριφοράς που προσάπτει στο σχετικό κοινοτικό όργανο, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της συμπεριφοράς αυτής και της προβαλλομένης

ζημίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1982, 26/81, Oleifici Mediterranei κατά ΕΟΚ, Συλλογή 1982, σ. 3057, σκέψη 16· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουλίου 1996, T-175/94, International Procurement Services κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-729, σκέψη 44· της 16ης Οκτωβρίου 1996, T-336/94, Efisol κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1343, σκέψη 30, και της 11ης Ιουλίου 1997, T-267/94, Oleifici Italiani κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1239, σκέψη 20). Συνεπώς, όταν μία από τις προϋποθέσεις αυτές δεν πληρούται, η αγωγή πρέπει να απορρίπτεται στο σύνολό της, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι λοιπές προϋποθέσεις της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1994, C-146/91, ΚΥΔΕΠ κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4199, σκέψη 19· απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Φεβρουαρίου 2002, T-170/00, Förde-Reederei κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-515, σκέψη 37).

Επί της παράνομης συμπεριφοράς της Επιτροπής

24 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η παράνομη συμπεριφορά της Επιτροπής απορρέει από παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Κατά την ενάγουσα, η Επιτροπή τής δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες λόγω του ότι, με την τηλεομοιοτυπία της 26ης Αυγούστου 1999, η Επιτροπή επιβεβαίωσε τις πληροφορίες της Τράπεζας σχετικά με την καταβολή επιχορηγήσεως στο πλαίσιο του προγράμματος ECIP.

25 Κατ' αρχάς, πρέπει να επισημανθεί ότι ουδεμία νομική υποχρέωση είχε η Επιτροπή να χρηματοδοτήσει το έργο της ενάγουσας. Τέτοια υποχρέωση δεν απορρέει από τον κανονισμό ECIP, δεδομένου ότι η τελική απόφαση σχετικά με τη χρηματοδότηση ενός έργου ανήκει μόνο στην Επιτροπή (άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού ECIP). Εξάλλου, ο κανονισμός ECIP δεν δημιουργεί δικαίωμα χρηματοδοτήσεως ενός συγκεκριμένου έργου. Το δικαίωμα χρηματοδοτήσεως αποκτάται μόνον όταν συναφθεί αντίστοιχη συμφωνία χρηματοδοτήσεως.

26 Στη συνέχεια, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, το δικαίωμα επικλήσεως της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, η οποία αποτελεί μία

από τις θεμελιώδεις αρχές της Κοινότητας, καλύπτει κάθε ιδιώτη που βρίσκεται σε κατάσταση από την οποία προκύπτει ότι το κοινοτικό όργανο, με το να του παράσχει ακριβείς εξασφαλίσεις, του δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες. Τέτοιες εξασφαλίσεις αποτελούνται από, όποια και αν είναι η μορφή υπό την οποία γνωστοποιήθηκαν, ακριβή, απηλλαγμένα αιρέσεων και συγκλίνοντα πληροφοριακά στοιχεία που προέρχονται από έγκριτες και αξιόπιστες πηγές (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Ιουλίου 1998, Τ-66/96 και Τ-221/97, Mellett κατά Δικαστηρίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 1998, σ. I-A-449 και II-1305, σκέψεις 104 και 107 και νομολογία που παρατίθεται εκεί). Αντιθέτως, ουδείς δύναται να επικαλεστεί παραβίαση της αρχής αυτής όταν δεν υφίστανται ακριβείς εξασφαλίσεις που του δόθηκαν από το κοινοτικό όργανο (απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Ιανουαρίου 2000, Τ-290/97, Mehibas Dordtselaan κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-15, σκέψη 59).

27 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι από το περιεχόμενο των εγγράφων της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 1999 και της 26ης Αυγούστου 1999 δεν προκύπτει ότι με τα έγγραφα αυτά δόθηκε εξασφάλιση για τη χρηματοδότηση του σχετικού έργου.

28 Συγκεκριμένα, όσον αφορά πρώτον την αποσταλείσα στην Τράπεζα στις 5 Ιανουαρίου 1999 τηλεομοιοτυπία της μονάδας τεχνικής αρωγής του ECIP, πρόκειται μόνο για απόδειξη παραλαβής της αιτήσεως. Επιπλέον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η τηλεομοιοτυπία αυτή αναφέρει ρητώς, σαφώς και με μη διφορούμενο τρόπο ότι δεν πρόκειται για έγκριση και ότι η εξέταση του έργου θα λάβει χώρα αργότερα.

29 Δεύτερον, όσο για την τηλεομοιοτυπία της 26ης Αυγούστου 1999, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι πρόκειται απλώς για προσωρινή ανακοίνωση του αποτελέσματος της εξετάσεως από τη διευθύνουσα επιτροπή. Όπως προκύπτει από την τελευταία παράγραφο της τηλεομοιοτυπίας αυτής, παράγραφο η οποία παρατίθεται πιο πάνω στη σκέψη 16, η ανακοίνωση αυτή διαβιβάστηκε υπό τη ρητή επιφύλαξη της τελικής αποφάσεως της Επιτροπής. Η τηλεομοιοτυπία αναφέρει ρητώς ότι δεν αποτελεί δέσμευση, οπότε δεν μπορούσε να δημιουργήσει βάσιμες προσδοκίες της Τράπεζας ή κατά μείζονα λόγο της ενάγουσας.

30 Η Επιτροπή υπογραμμίζει στο πλαίσιο αυτό ότι η πιο πάνω ερμηνεία της τηλεομοιοτυπίας στοιχεί πλήρως με την πάγια πρακτική της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού ECIP. Η πρακτική αυτή επιβεβαιώνεται σε κάθε περίπτωση από το εγχειρίδιο σχετικά με τη διαδικασία ECIP, και ιδίως από τα σημεία του 8.1.D και 8.1.E τα οποία παρατίθενται πιο πάνω στις σκέψεις 8 και 9.

31 Πρέπει να επισημανθεί συναφώς ότι στην πρώτη γραμμή του εντύπου που χρησιμοποιήθηκε για την υποβολή της αιτήσεως επιχορηγήσεως γινόταν ρητή μνεία του εγχειριδίου αυτού, καθόσον αναγραφόταν:

«Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε το εγχειρίδιο σχετικά με τη διαδικασία ECIP πριν συμπληρώσετε το έντυπο αυτό.»

32 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι από τα προβληθέντα πραγματικά περιστατικά δεν προκύπτουν ακριβείς εξασφαλίσεις από το κοινοτικό όργανο που δημιούργησαν στην ενάγουσα βάσιμες προσδοκίες ώστε να μπορέσει να επικαλεστεί την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

33 Το συμπέρασμα αυτό δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση από το επιχείρημα της ενάγουσας ότι η στάση της Τράπεζας πρέπει παρά ταύτα να καταλογιστεί στην εναγόμενη. Συγκεκριμένα, η ενάγουσα υποστηρίζει εν προκειμένω ότι η Τράπεζα «βρίσκεται στην παρούσα διαφορά στο πλευρό της Επιτροπής» και «αποτελεί προέκταση της Επιτροπής». Επομένως, κατά την ενάγουσα, όταν, όπως εν προκειμένω, η έγκριση της επιχορηγήσεως δόθηκε μέσω τραπέζης, πρέπει να θεωρείται ότι η τράπεζα ανήκει στην Επιτροπή. Επιπλέον, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι η από 26 Αυγούστου 1999 τηλεομοιοτυπία της Επιτροπής αποτελεί αναγνώριση του ότι η μελέτη του εφικτού δικαιούται επιχορηγήσεως, οπότε η ενάγουσα θεμιτώς πίστευσε τις δηλώσεις της Τράπεζας και αξίζει να προστατευθεί βάσει της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Εξάλλου, η δικαιολογημένη αυτή εμπιστοσύνη προσβλήθηκε από την εναγόμενη, καθόσον η τελευταία δεν πληροφόρησε την ενάγουσα ότι εν τω μεταξύ έδωσε τέλος στο πρόγραμμα ECIP. Μόλις

στις 14 Απριλίου 2000 η ενάγουσα έλαβε γνώση του γεγονότος αυτού, σχεδόν έξι μήνες μετά τη λήξη του προγράμματος.

34 Ωστόσο, χωρίς να χρειάζεται να διατυπωθεί κρίση επί του ζητήματος αν η στάση της Τράπεζας μπορεί να καταλογιστεί στην Επιτροπή, αρκεί η υπόμνηση ότι η τηλεομοιοτυπία της 26ης Αυγούστου 1999 αποτελεί απλώς και μόνον ανακοίνωση του αποτελέσματος της εξετάσεως από τη διευθύνουσα επιτροπή. Η πληροφορία που περιέχεται στην τηλεομοιοτυπία αυτή διαβιβάστηκε υπό τη ρητή επιφύλαξη της τελικής αποφάσεως της Επιτροπής, η δε τηλεομοιοτυπία αναφέρει ρητώς ότι δεν αποτελεί δέσμευση από την πλευρά της Επιτροπής.

35 Από τα πιο πάνω απορρέει ότι τα επιχειρήματα της ενάγουσας σχετικά με την έλλειψη νομμότητας της συμπεριφοράς της Επιτροπής είναι πρόδηλον ότι στερούνται παντελώς νομικής βάσεως.

Επί της ζημίας

36 Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι, έχοντας εμπιστοσύνη για την επιτυχία του έργου, συνήψε σύμβαση με την Berka. Υποστηρίζει ότι κατέβαλε, αφενός, έξι προκαταβολές στην Berka συνολικού ποσού 69 600 DEM και, αφετέρου, ποσό 8 572,39 DEM για οδοιπορικά έξοδα και έξοδα προσωπικού (δηλαδή συνολικό ποσό 78 172,39 DEM).

37 Πρέπει να υπομνησθεί ότι η Berka άσκησε ενώπιον του Landgericht Berlin αγωγή κατά της ενάγουσας για την καταβολή ποσού 111 881,46 DEM σε εκτέλεση της συμβάσεως σχετικά με τη μελέτη του εφικτού. Το εθνικό δικαστήριο, στις 15 Φεβρουαρίου 2002, έκρινε αβάσιμη την αγωγή της Berka και, στις 12 Απριλίου 2002, δέχθηκε την ανταγωγή της ενάγουσας που είχε ως αντικείμενο να υποχρεωθεί η Berka να της καταβάλει το ποσό των 78 172,39 DEM.

38 Πέραν του γεγονότος ότι η ενάγουσα δεν προσκόμισε συγκεκριμένη απόδειξη για τις καταβολές αυτές, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η ίδια η ενάγουσα αναφέρει με τα υπομνήματά της ότι το αίτημα να υποχρεωθεί η Επιτροπή να την αποζημιώσει θα καταστεί άνευ αντικειμένου αν γίνει δεκτή η πιο πάνω ανταγωγή.

39 Κατά συνέπεια, αρκεί η διαπίστωση ότι το Landgericht Berlin δέχθηκε την ανταγωγή, χωρίς να χρειάζεται, για να συναχθεί η ανυπαρξία ζημίας, να εξεταστούν οι προβαλλόμενες από την ενάγουσα δυσκολίες για την εκτέλεση της αποφάσεως του δικαστηρίου αυτού.

Επί του αιτιώδους συνδέσμου

40 Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι η παράλειψη της Επιτροπής να της χορηγήσει τη ζητηθείσα χρηματοδότηση της προκάλεσε ζημία. Πρέπει να υπομνησθεί ότι η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η παράνομη συμπεριφορά της Επιτροπής απορρέει από παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Κατά την ενάγουσα, με το έγγραφο της 26ης Αυγούστου 1999 η Επιτροπή τής δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες καθόσον επιβεβαίωσε τις πληροφορίες της Τράπεζας σχετικά με την καταβολή επιχορηγήσεως στο πλαίσιο του προγράμματος ECIP.

41 Ωστόσο, τα έξοδα που προβάλλει η ενάγουσα δεν είναι δυνατόν να οφείλονται στην τηλεομοιοτυπία αυτή. Συγκεκριμένα, η σύμβαση με την Berka συνήφθη στις 25 Νοεμβρίου 1998, δηλαδή πριν από την ημερομηνία της σχετικής τηλεομοιοτυπίας και ακόμη πριν η αίτηση επιχορηγήσεως της 10ης Δεκεμβρίου 1998 περιέλθει στην Επιτροπή. Κατά συνέπεια, εφόσον η σύμβαση που συνήφθη με την Berka συνήφθη καθ' ολοκληρίαν ανεξάρτητα αλλά και πριν από κάθε ενέργεια της Επιτροπής σχετικά με το έργο που αποτελούσε αντικείμενο της αιτήσεως επιχορηγήσεως, η προβαλλόμενη ζημία δεν μπορεί να οφείλεται στη συμπεριφορά της Επιτροπής.

42 Όσον αφορά τα οδοιπορικά έξοδα και τα έξοδα προσωπικού (8 572,39 DEM), το δικόγραφο της προσφυγής δεν παρέχει τη δυνατότητα να καθοριστεί σε ποιο χρονικό σημείο η ενάγουσα υποβλήθηκε στα έξοδα αυτά. Κατά συνέπεια, η ενάγουσα δεν απέδειξε την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου με τις εξασφαλίσεις που ισχυρίζεται ότι δόθηκαν από την Επιτροπή.

43 Επομένως, η ενάγουσα δεν απέδειξε την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της προσαπτομένης συμπεριφοράς και της προβαλλομένης ζημίας.

44 Από όλα τα πιο πάνω απορρέει ότι είναι προδήλως αβάσιμα τα επιχειρήματα της ενάγουσας σχετικά με καθεμία από τις τρεις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να στοιχειοθετηθεί εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας. Κατά συνέπεια, η αγωγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

45 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η ενάγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αγωγή.

2) Καταδικάζει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Lenaerts Azizi Jaeger

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Μαρτίου 2003.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

K. Lenaerts